

IV

(Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom)

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 20. maja 2008

o državni pomoči C 57/06 (ex NN 56/06, ex N 451/06) v zvezi s financiranjem družbe Hessische Staatsweingüter s strani dežele Hessen

(notificirano pod dokumentarno številko C(2008) 1626)

(Besedilo v nemškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2010/394/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe

po pozivu zainteresiranim stranem, da predložijo svoje pripombe v skladu z zgoraj navedenim členom ⁽¹⁾ in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

- (1) Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: GD AGRI) je po prejemu pritožb oktobra 2003 in novembra 2004 preiskal financiranje družbe Hessische Staatsweingüter s strani dežele Hessen.
- (2) V tem okviru sta bila opravljena dva razgovora, in sicer 26. januarja 2005 med organi dežele Hessen in uradniki GD AGRI ter 29. septembra 2005 med predsednikom vlade Hessna Kochom in pristojno komisarko za kmetijstvo in razvoj podeželja. Po razgovoru z dne 29. septembra 2005 so organi dežele Hessen 13. oktobra 2005 prejeli dopis od GD AGRI.
- (3) Organi dežele Hessen so GD AGRI posredovali podatke v pisni obliki z dopisi z dne 25. januarja 2005, 25. aprila 2005 in 12. decembra 2005, na katere se sklicuje.
- (4) Nemčija je Komisijo 6. julija 2006 v skladu s členom 88(3) Pogodbe ES po elektronski pošti uradno obvestila o financiranju z lastniškim kapitalom nove vinske kleti. Na podlagi poslanih podatkov je bila izvedena prijava zaradi pravne varnosti. Ker je bil del sredstev izplačan že

pred prijavitvijo, je bil ukrep, evidentiran pod številko NN 56/06, vpisan v register nepriglašanih pomoči. Nemčija je 21. septembra 2006 in 14. novembra 2006 po elektronski pošti poslala dodatne podatke.

- (5) Komisija je z dopisom z dne 20. decembra 2006 (C(2006) 6605 konč.) obvestila Nemčijo o odločitvi, da bo v zvezi z zadevno pomočjo sprožila postopek v skladu s členom 88(2) Pogodbe ES.

- (6) Odločitev Komisije, da sproži postopek, je bila objavljena v Uradnem listu Evropske unije ⁽²⁾. Komisija je pozvala druge zainteresirane stranke, da v enem mesecu predložijo svoje pripombe.

- (7) Komisija je prejela pripombo ene zainteresirane stranke, ki je z dopisom z dne 15. februarja 2007 najprej zaprosila za zaupno obravnavo.

- (8) Nemčija je z dopisom z dne 2. marca 2007 prejela pripombo, ne da bi bila izdana identiteta zainteresirane stranke. Zainteresirana stranka je z dopisom z dne 7. marca 2007 umaknila prošnjo za zaupnost. Nemčija je 4. aprila 2007 po elektronski pošti poslala dodatne podatke.

II. OPIS

- (9) Po predloženih podatkih družba Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach s sedežem v Eltvillu ob reki Ren upravlja 190-hektarski vinograd, največje vinogradniško posestvo v Nemčiji, in se usmerja na proizvodnjo kakovostnih vin, predvsem rizlinga in v čedalje večjem obsegu rdečega vina. Družba je v stoodstotni lasti dežele Hessen.

⁽¹⁾ UL C 19, 27.1.2007, str. 2.

⁽²⁾ Glej opombo 1.

- (10) Najprej je bila vinarska dejavnost dežele Hessen do leta 1998 vodena kot del splošne uprave (*kameralistische Wirtschaftsführung* – kameralistično gospodarsko upravljanje), nato do leta 2003 kot *Landesbetrieb*. V zvezi s financiranjem družbe Hessische Staatsweingüter je treba preveriti več ukrepov:

Ukrepi pred 31. decembrom 2002

- (11) Pred letom 2003 je imela družba Hessische Staatsweingüter občasno izgube. Izgube je pokrila dežela.
- (12) Pred priglasitvijo Nemčije so organi dežele Hessen predložili natančne podatke o finančnih prenosih dežele Hessen družbi Hessische Staatsweingüter v letih 1995–2002.
- (13) Pod kameralističnim gospodarskim upravljanjem je bilo poslovanje družbe Hessische Staatsweingüter vodeno v deželni proračunu pod poglavjem 09 35 oziroma 03 35. Primanjkljaj družbe Hessische Staatsweingüter je dežela Hessen pokrivala globalno v okviru vsakokratnega letnega proračuna.
- (14) Po predloženih podatkih je takrat gradbeni in kulturni spomenik samostan Eberbach, nekdanja cistercijska opatija, prav tako pripadal družbi Hessische Staatsweingüter. Stroški za vzdrževanje in upravljanje samostana so bili zato pripisani družbi Hessische Staatsweingüter. Po predloženih podatkih se samostan sedaj vodi kot neodvisna ustanova javnega prava.
- (15) Po predloženih podatkih je družba Hessische Staatsweingüter od leta 1995 do leta 1997 dosegla naslednje rezultate:

(v DEM)

	1995	1996	1997
Prihodki	10 424 594	10 970 002	12 043 717
Odhodki	11 637 419	11 889 731	12 330 538
Rezultat	– 1 212 825	– 919 729	– 286 821

- (16) Organi dežele Hessen so navedli, da se odhodki za vzdrževanje in upravljanje samostana Eberbach niso smeli upoštevati za določitev celotnega zneska nadomestil dežele Hessen za vinarsko dejavnost družbe Hessische Staatsweingüter.
- (17) Dohodki in odhodki samostana Eberbach, ki so bili pripisani družbi Hessische Staatsweingüter, so bili po predloženih podatkih prikazani v ločeni naslovni skupini (naslovna skupina 72) in jih je zato mogoče jasno razmejiti.
- (18) Po mnenju organov dežele Hessen so bili na računih družbe Hessische Staatsweingüter poleg tega všteti odhodki za druge javne storitve, ki jih ni mogoče pripisati neposredno vinogradniški dejavnosti, predvsem za reprezentančne pukušine vin deželnega zbora in deželne vlade ter naložbe, povezane z ukrepi komasacije zemljišč. Po predloženih podatkih so bili ti odhodki navedeni v pojasnilih k poglavju 09 35 oziroma 03 35 letnega računovodskega izkaza.

- (19) Po mnenju organov dežele Hessen bi bilo treba na njihovi podlagi nadomestila dežele Hessen, ki jih je mogoče pripisati vinarski dejavnosti družbe Hessische Staatsweingüter, popraviti, kot sledi:

(v DEM)

	1995	1996	1997
Rezultat	– 1 212 825	– 919 729	– 286 821
Prihodki samostana Eberbach	570 825	826 672	966 948
Odhodki samostana Eberbach	1 344 793	1 331 987	1 533 826
Popravek za samostan Eberbach	773 968	505 315	566 878
Reprezentančne pakušine vina (pavšali)	140 000	140 000	140 000
Komasacija zemljišč	63 918	99 568	47 963
Popravek odhodkov, ki niso povezani s poslovanjem	203 918	239 568	187 963
Popravljen celotni znesek	– 234 939	– 174 846	468 020
Popravljen nadomestila v EUR	120 122	89 397	—

- (20) Na podlagi predloženih podatkov je družba Landesbetrieb Hessische Staatsweingüter (ustanovljena 1. januarja 1998 kot pravno nesamostojni ločen del deželne uprave) prejela nadomestila za poslovanje, v katerih so bile zajete subvencije za poslovanje in dotacije za reprezentanco dežele (pavšali za vinske pakušine deželnega zbora dežele Hessen in vlade dežele Hessen).

- (21) Po podatkih organov dežele Hessen je mogoče naslednje zneske od leta 1998 do leta 2002 upoštevati kot ustrezna nadomestila za družbo Hessische Staatsweingüter:

(v DEM)

	1998	1999	2000	2001	2002
Nadomestila za poslovanje	145 000	670 000	100 000	120 000	61 400
Od tega dotacije za reprezentanco	65 000	100 000	100 000	120 000	61 400
Ustrezna nadomestila	80 000	570 000	—	—	—
Ustrezna nadomestila v EUR	40 903	291 436	—	—	—

- (22) Po mnenju organov dežele Hessen je mogoče ustrezna nadomestila za obdobje od leta 1995 do leta 2002 povzeti, kot sledi:

(v EUR)

Kameralistično gospodarsko upravljanje	1995–1997	209 520
Družba Landesbetrieb	1998–2002	332 339
Skupno	1995–2002	541 859

Prestrukturiranje vinarske dejavnosti dežele Hessen

- (23) Za pripravo prestrukturiranja vinarske dejavnosti je družba Hessische Staatsweingüter na poziv dežele Hessen od avgusta do novembra 2001 skupaj s Forschungsanstalt Geisenheim pripravila strateški dokument „Analiza stanja in razvojne možnosti“, v katerem so bili predstavljeni različni scenariji za nadaljnje razvojne možnosti državnih vinogradov. V tem dokumentu sta bili za vinarsko dejavnost predvideni dve mogoči pravni obliki (d. o. o. ali ustanova). Glede poslovne strategije podjetja sta obstajali možnosti za popolno prenovo stare oziroma izgradnjo nove vinske kleti.
- (24) Na podlagi tega dokumenta je bil junija 2002 izdelan poslovni načrt za posamezne scenarije. V „scenariju nespremenjenega stanja“ so bili za postopno prenovo starih prostorov v Eltvillu v naslednjih desetih letih predvideni stroški v višini približno 6,7 milijona EUR. Vendar odločitev za „nespremenjeno stanje“ ne bi pripomogla k ponovni donosnosti vinarske dejavnosti. V skladu s poslovnim načrtom za financiranje državnih vinogradov bi v desetih letih potrebovali nadomestila dežele Hessen v višini skupno približno 14,3 milijona EUR (vključno s kritjem primanjkljaja v proračunski blagajni iz prejšnje dejavnosti od leta 2000) in prihodke od prodaje poslovno nepotrebnih osnovnih sredstev v višini približno 7,7 milijona EUR. Z vinarsko dejavnostjo bi še v letu 2011 pridelali letni primanjkljaj v višini približno 2 milijona EUR.
- (25) Ugotovljeno je bilo, da je druga strateška možnost, namreč izgradnja nove vinske kleti na starem zemljišču v Eltvillu, gospodarsko najmanj ugodna možnost in zato o njej ni več mogoče razmišljati.
- (26) Edina strateška možnost, ki bi na podlagi poslovnega načrta privedla do dolgoročne donosnosti, bi bila izgradnja nove vinske kleti na območju skladišča posestva Steinberg in prenos uprave družbe Hessische Staatsweingüter in njene vinoteke v samostan Eberbach. Ta možnost temelji na domnevi, da bi morala dežela prevzeti obveznosti vinarske dejavnosti, ki jih je nakopičila do konca leta 2002. Naložbeni stroški za novo vinsko klet so bili ocenjeni na skupno 15 milijonov EUR in naj bi se deloma financirali s prodajo poslovno nepotrebnih zemljišč in deloma z zunanjimi sredstvi. V skladu z osnutkom poslovnega načrta bi bila v poslovnem letu 2006/2007 dosežena prva pozitivna bruto marža družbe Hessische Staatsweingüter in v poslovnem letu 2008/2009 prvi pozitiven denarni tok. Nadomestila dežele, ki bi jih potrebovali za kritje potreb po denarnih sredstvih, bi v prvih letih prestrukturiranja od leta 2003 znašala približno 4,3 milijona EUR.
- (27) Zaradi spremenjenih razmer na trgu in drugih pogojev (med drugim zaradi splošnega gospodarskega položaja v Nemčiji in poplave) je bilo treba v septembru 2002 posodobiti junijski poslovni načrt iz leta 2002 in spremeniti finančni osnutek. Na podlagi spremenjenega osnutka bi bila zaradi zakasnitve doseganja donosnosti družbe Hessische Staatsweingüter potrebna dodatna nadomestila dežele v višini približno 3,4 milijona EUR.
- (28) Vlada dežele Hessen je z vladnim sklepom z dne 10. decembra 2002 sklenila, da se pravna oblika družbe, ki opravlja vinarsko dejavnost, spremeni v d. o. o. (GmbH), z učinkom 1. januarja 2003, torej v Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach (v nadaljevanju: „GmbH“). Organi dežele Hessen so ta postopek označili za „formalno privatizacijo“. Poleg tega je vlada sklenila, da se zgradi nova vinska klet na območju skladišča posestva Steinberg in prenese uprava iz Eltvilla v Eberbach (uresničevanje tretje strateške možnosti, predstavljene v poslovnem načrtu).
- (29) Gibljiva sredstva in poslovno potrebne premočnine nekdanje družbe Landesbetrieb Hessische Staatsweingüter v vrednosti približno 7,3 milijona EUR in nekatere kratkoročne obveznosti in rezerve so bili preneseni na GmbH. Poslovno potrebne nepremičnine (obdelana zemljišča in zgradbe) so bila vključena v tako imenovano družbo Betrieb gewerblicher Art (javnopравни gospodarski zavod v stoddostnem lastništvu dežele) in jih ima GmbH v zakupu. Po predloženih informacijah je bila na podlagi dveh izvedenskih mnenj o vrednosti zakupa, ki so ju predložili organi dežele Hessen, določena zakupnina.
- (30) Po navedbah organov dežele Hessen je dežela Hessen hotela družbi GmbH v okviru splošnega naložbenega načrta dati na razpolago dovolj kapitala, da bi ji zagotovila srednje- in dolgoročno donosnost na mednarodnih trgih vina brez državne pomoči.
- (31) Do konca leta 2002 so se obveznosti družbe do dežele Hessen povečale na 1 792 000 EUR. Te obveznosti je dežela z 31. decembrom 2002 odpisala z ustrezno kalkulacijo v dodatku k proračunu za leto 2002.
- (32) Ob ustanovitvi januarja 2003 je dežela Hessen družbi GmbH dala najprej 1 milijon EUR (vpisani kapital družbe). S prenosom sredstev (in nekaterih obveznosti), odpisom dolgov in začetnim kapitalskim vložkom je lastniški kapital na novo ustanovljene družbe GmbH znašal približno 7,6 milijona EUR (približno 91 % bilančne vsote).

- (33) Konec leta 2003 je bilo sklenjeno, da se kapital drugič poveča za 1,225 milijona EUR. Ta kapital se je dejansko izplačal v obrokih, in sicer 400 000 EUR 2. aprila, 300 000 EUR 28. junija, 125 000 EUR 11. avgusta in 100 000 EUR 15. septembra 2004. Zadnji obrok v višini 300 000 EUR je bil izplačan 27. februarja 2006. Povečan kapital je bil v bilanci GmbH vknjižen kot kapitalske rezerve.
- (34) Poslovni načrt iz septembra 2002 je bil spet posodobljen v februarju 2003 (poslovni načrt z dne 26. februarja 2003 je bil dopolnjen s popolnim načrtom dobička in izgube) in nato še enkrat v novembru 2003 (poslovni načrt z dne 28. novembra 2003). V poslovnem načrtu z dne 28. novembra 2003 je bila prva pozitivna vrednost EBITDA ⁽³⁾ predvidena že v poslovnem letu 2007, prvi pozitivni denarni tok v letu 2010 in letni dobiček od leta 2014. Na podlagi predloženih podatkov bi bila po tem finančnem osnutku v letu 2016 ustvarjena več kot 3-odstotna donosnost lastniškega kapitala (ki temelji na rezultatu pred obdavčitvijo), ki bi od leta 2019 dosegla višino več kot 7 %.
- (35) V zvezi s tem so organi dežele Hessen Komisiji predložili izvedensko mnenje o položaju na trgu in ekonomičnosti primerljivih vinogradov v Nemčiji in Evropski uniji (Kratko izvedensko mnenje – Položaj na trgu in ekonomičnost z družbo Hessische Staatsweingüter Kloster Eberbach GmbH v Eltvillu primerljivih vinogradov v Nemčiji in Evropski uniji, prof. dr. Dieter Hoffmann, Forschungsanstalt Geisenheim, april 2005 (Kurzgutachten – Die Marktstellung und Wirtschaftlichkeit von mit der Hessischen Staatsweingüter Kloster Eberbach GmbH, Eltville, vergleichbaren Weingütern in Deutschland und der Europäischen Union; von Prof. Dr. Dieter Hoffmann, Forschungsanstalt Geisenheim, April 2005); v nadaljevanju „Hoffmannovo mnenje“). Pri tem poročilu je Forschungszentrum Geisenheim uporabil redno izvedene analize podjetij več kot 130 vinogradov, da bi ugotovil povprečne kazalnike donosnosti v panogi.
- (36) Na podlagi Hoffmannovega mnenja se vinogradniki in morebitni lastniki zunaj dejavnosti zanimajo za dolgoročen in vrednostno stabilen prihodek iz kapitala. Analiza za obdobje od leta 1992 do leta 2003 za vse pregledane vinograde je pokazala 1,9-odstotno povprečno donosnost lastniškega kapitala. V vodilnih vinogradih je bil dosežen 11,7-odstotni povprečni donos lastniškega kapitala. Na podlagi predloženih podatkov se raziskani vodilni vinogradi ne morejo neposredno primerjati z družbo Hessische Staatsweingüter, ker so prvi družinska podjetja in je treba kazalnike donosnosti popraviti z izdatki za osebje zunanega upravljanja. Po tem popravku (ob upoštevanju stroškov za tehničnega vodjo in dva poslovodja) se v poročilu za vodilne vinograde izkazuje približno 2-odstotna (1992–2003) oziroma 3-odstotna (1998–2003) donosnost lastniškega kapitala. Po mnenju organov dežele Hessen je treba te vrednosti uporabiti za primerjavo pri financiranju družbe Hessische Staatsweingüter.
- (37) V Hoffmannovem mnenju se ocenjuje, da bi pri prestrukturiranju vinogradov ali pri večjih dolgoročnih investicijah trajalo najmanj 10 in povprečno od 10 do 15 let, da bi bil dosežen prag dobička.
- (38) Organi dežele Hessen so navedli, da so predloženi finančni osnutki temeljili na zelo konservativnem pristopu načrtovanja. Družba KPMG Deutsche Treuhand-Gesellschaft Aktiengesellschaft (KPMG) je na podlagi predloženih podatkov preverila poslovni načrt z dne 26. februarja 2003 in ga ocenila kot zelo konservativnega v smislu najslabše možnega scenarija.

Financiranje nove vinske kleti z lastniškim kapitalom

- (39) Dežela Hessen je družbi Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach sedaj dala na razpolago še dodaten kapital za izgradnjo nove podzemne vinske kleti. Na podlagi predloženih podatkov je bila ta naložba odločilen ukrep za doseganje srednje- in dolgoročne donosnosti GmbH (glej recitale 23 do 26) in je zaradi strukturne pomanjkljivosti stare vinske kleti v Eltvillu potrebna za vzdrževanje kakovosti vina in zagotovitev izpolnjevanja mednarodnih živilskih standardov. Nova vinska klet bo zgrajena na območju skladišča posestva Steinberg.
- (40) Celotna naložba v višini približno 15 milijonov EUR je deloma financirana s sredstvi dežele Hessen. V nasprotju s prvotnim predvidevanjem v načrtu prestrukturiranja financiranje z lastniškim kapitalom v višini 7,5 milijona EUR, ki je bilo priglašeno dne 6. julija 2006, ni bilo dano na razpolago kot čisti kapitalski vložek, ampak v obliki delničarskega posojila (Partiarisches Darlehen).
- (41) To posojilo Partiarisches Darlehen temelji na 3,7-odstotni letni fiksni obrestni meri z možnostjo, da se letne obresti pripišejo do leta 2014 oziroma do leta 2015 (to pomeni, da se v letu 2014 oziroma 2015 odplača po 50 % nastalih obresti in obrestnih obresti).
- (42) Poleg tega je posojilo Partiarisches Darlehen udeleženo pri letnem dobičku po stopnji, ki ustreza razmerju med posojilom Partiarisches Darlehen in vpisanim kapitalom GmbH, in sicer do višine 25 % neporavnane zneska posojila. V oktobru 2006 je bila stopnja deleža pri dobičku 88-odstotna.
- (43) Posojilo Partiarisches Darlehen se od leta 2021 odplačuje s 5-odstotno letno obrestno mero.

⁽³⁾ Earnings before interest, tax, depreciation and amortization (dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo)

(44) Izplačilo posojila Partiarisches Darlehen poteka na zahtevo posloводства GmbH skladno z napredkom pri gradnji naloženega projekta.

(45) Na podlagi predloženih podatkov je bil prvi obrok v višini 300 000 EUR za načrtovanje nove vinske kleti izplačan že v avgustu 2004. Drugi obroki v višini skupno 2,3 milijona EUR so bili za gradnjo nove vinske kleti izplačani od marca do septembra 2006. Ti zneski so bili zagotovljeni kot nadomestila v okviru dveh sklepov ministrstva za okolje, podeželski prostor in varstvo potrošnikov dežele Hessen (Ministerium für Umwelt, ländlichen Raum und Verbraucherschutz) z dne 22. decembra 2004 in z dne 21. julija 2006 v skupnem znesku 1,2 milijona EUR oziroma 6,3 milijona EUR, ki sta bila določena za izdatke v zvezi z novo vinsko kletjo. Na podlagi podatkov, ki jih je Nemčija 14. novembra 2006 poslala po elektronski pošti, bi bilo treba ta sklepa preklicati in v njunem okviru že izplačane zneske v zvezi z novo vinsko kletjo vključiti v posojilo Partiarisches Darlehen pod pogoji, navedenimi v posojilu.

(46) Komisija je 16. novembra 2006 po elektronski pošti prejela poslovni načrt GmbH, ki je bil posodobljen 16. oktobra 2006 in ki temelji na prvotnem načrtu za obdobje 2004–2020 ter prikazuje stroške financiranja nove vinske kleti. Na podlagi tega poslovnega načrta, ki zajema obdobje od leta 2006 do leta 2020 oziroma 2025 in ki za zagotovljen kapital predvideva zajamčeno 3,7-odstotno fiksno obrestno mero, je mogoče pričakovati pozitiven denarni tok iz poslovnega izida od leta 2010 naprej ⁽⁴⁾. Presežki bi morali biti doseženi od leta 2014.

(47) Poslovni načrt za leto 2014 prikazuje 4,3-odstotno skupno obrestno mero posojila Partiarisches Darlehen (vključno s 3,7-odstotnim fiksnim minimalnim donosom), ki bo leta 2020 dosegla več kot 13-odstotno raven.

(48) Na podlagi predloženih podatkov je GmbH v prvih letih poslovanja 2004 in 2005 znatno preseгла načrt prihodkov in dobička.

(49) Za preostanek financiranja nove vinske kleti je pridobljeno posojilo poslovne banke. Komisija je 22. septembra 2006 po elektronski pošti informativno prejela ustrezno

posojilno ponudbo banke Commerzbank AG (z refinanciranjem banke Kreditanstalt für Wiederaufbau). V ponudbi so običajne tržne določbe, med katerimi je sprememba klavzule o preverjanju ⁽⁵⁾ in zahteva po 30-odstotnem minimalnem deležu lastnih sredstev med trajanjem posojila.

Razlogi Komisije za sprožitve postopka v skladu s členom 88(2) Pogodbe ES

(50) V dopisu z dne 20. decembra 2006 (C(2006) 6605 konč.), s katerim je Komisija Nemčijo obvestila o svoji odločitvi o sprožitvi formalnega postopka preiskave, je Komisija ugotovila, da je dežela Hessen s stalnim kritjem izgub iz vinarske dejavnosti pred letom 2003 družbi Hessische Staatsweingüter zagotovila prednost in da sporni ukrep zato pomeni državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

(51) Poleg tega je izrazila pomisleke glede tega, da je dežela Hessen v zvezi s prvima dvema kapitalskima vložkoma v višini 1 milijon EUR oziroma 1,225 milijona EUR delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu.

(52) Kot je še ugotovila, se lahko zaključi, da dežela Hessen pri odobritvi posojila Partiarisches Darlehen na samostojni podlagi družbi Hessische Staatsweingüter GmbH deluje kot vlagatelj v tržnem gospodarstvu.

(53) Vendar Komisija še ugotavlja, da je treba financiranje vinske kleti z lastniškim kapitalom obravnavati kot dodatno naložbo dežele Hessen, in postavlja se vprašanje, ali bi zasebni vlagatelj, potem ko je poravnal izgube podjetja iz preteklosti in mu nato še dodelil sredstva v višini skupno 2,225 milijona EUR, še enkrat vložil lastni kapital za novo vinsko klet v višini 7,5 milijona EUR pod pogoji, vsebovanimi v posojilu Partiarisches Darlehen.

III. PRIPOMBE ZAIINTERESIRANIH STRANK

(54) Komisija je z dopisom z dne 15. februarja 2007 prejela pripombo interesnega združenja Rheingauer Winzer (v nadaljevanju: zainteresirana stranka), ki je najprej zaprosilo za zaupno obravnavo, vendar je z dopisom z dne 7. marca 2007 to zaprosilo umaknilo.

⁽⁴⁾ V tem poslovnem načrtu je bil letni dobiček/negativni poslovni izid za ugotovitev denarnega toka popravljen zgolj za amortizacijo kot negotovinski strošek.

⁽⁵⁾ Določba, s katero lahko banka zahteva (dodatna) bančna zavarovanja za posojilo, če ima dežela Hessen manj kot 51-odstotni delež pri družbi Hessische Staatsweingüter GmbH.

- (55) V pripombi zainteresirane stranke, ki nasprotuje izgradnji nove vinske kleti družbe Hessische Staatsweingüter, so obravnana štiri področja: pripravljalo obdobje 2002–2006, pomanjkljivosti poslovnega načrta, naložbe, ki niso omenjene v poslovnem načrtu, in izjeme v skladu s členom 87 Pogodbe ES.

Pripravljalo obdobje 2002–2006

- (56) Kot bi bilo po mnenju zainteresirane stranke mogoče ugotoviti že pred financiranjem nove vinske kleti, se vlada dežele Hessen ni pripravila na to, da bo delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu. Trditve so podkrepljene z naslednjimi točkami:

- (a) člani nadzornega sveta GmbH so skoraj izključno iz javne uprave. Samo en član je iz svobodnega gospodarstva;
- (b) drugačna rešitev od izgradnje nove vinske kleti (torej prenova stare vinske kleti) ni bila upoštevana;
- (c) drugi nemški državni vinogradi, predvsem tisti iz dežele Porenje-Pfalz, ki že desetletja niso mogli doseči donosa in so bili na koncu prodani, pri primerjavi niso bili upoštevani;
- (d) prejšnja sredstva so bila zagotovljena brez zahtev za donosnost (kar opozarja, da deželna vlada in nadzorni svet nista verjela v gospodarsko učinkovitost družbe Hessische Staatsweingüter);
- (e) lastni kapitalski vložek za financiranje nove vinske kleti je bil šele po stikih s Komisijo spremenjen v posojilo Partiarisches Darlehen.

- (57) Zaradi tega zainteresirana stranka odpira vprašanje, koliko je GmbH v letih 2005/2006 dosegla cilj uspešnosti z morebitnimi posebnimi prihodki.

Pomanjkljivosti poslovnega načrta

- (58) Po mnenju zainteresirane stranke na podlagi oktobrskega poslovnega načrta iz leta 2006, ki vključuje tudi posojilo Partiarisches Darlehen, ni mogoče dokazati, da so bila sredstva iz let 2003 in 2004 ter financiranje z lastniškim kapitalom nove vinske kleti dodeljeni ob upoštevanju načela vlagateljice v tržnem gospodarstvu. Trditve so podkrepljene z naslednjimi točkami:

- (a) v poslovnem načrtu ni bila upoštevana možnost nihanja donosa in kakovosti;

- (b) poslovni načrt izhaja iz tega, da je mogoče prodati celotno proizvodnjo (medtem ko je treba v zvezi s kalom in tveganjem kakovosti uporabiti 3-odstotni odbitek);

- (c) tveganja, ki so povezana z dokupom grozdja, mošta in vina zaradi tržnih nihanj, v poslovnem načrtu niso zajeta;

- (d) financiranje takšnih zunanjih dokupov ni upoštevano;

- (e) v poslovnem načrtu ni razlikovanja med prodajnimi cenami vin iz lastne proizvodnje in cenami vin iz dokupov (po mnenju zainteresirane stranke bi bilo treba v poslovnem načrtu za dokupljena vina uporabiti povprečno prodajno ceno največ 5 EUR);

- (f) domneve o plasmanu blaga niso bile realne, ker ne prikazujejo predvidenega gibanja cen za steklenice;

- (g) zainteresirani stranki ni jasno, ali je bilo v poslovnem načrtu upoštevano financiranje naložb za nadomestitev z uporabo amortizacijskih zneskov.

- (59) Na podlagi navedenih ugotovitev je zainteresirana stranka predložila alternativni izračun za leto 2014. Na podlagi 3-odstotnega odbitka zaradi kala od lastne proizvodnje v višini 1,1 milijona l, prodajne cene za 300 000 l dokupljenega vina po 5 EUR in materialnih stroškov na liter vina po 1,80 EUR bi bil poslovni izid redne poslovne dejavnosti GmbH v letu 2014 primanjkljaj v višini 900 000 EUR in ne napovedani dobiček v višini 164 000 EUR. Po mnenju zainteresirane stranke je poslovni načrt zelo nestabilen in morebitnih nihanj ne upošteva dovolj.

Stroški uprave in vinoteke, ki niso navedeni v poslovnem načrtu

- (60) Po navedbi zainteresirane stranke uprava in vinoteka družbe Hessische Staatsweingüter ostajata v samostanu Eberbach, ki bo prenovljen. Zainteresirana stranka očita, da stroški te prenove niso zajeti v poslovnem načrtu. Po mnenju zainteresirane stranke ni mogoče izključiti, da bo navzkrižno subvencioniranje potekalo z nižjimi plačili najemnine.

- (61) Zainteresirana stranka poleg tega navaja, da bodo lahko zasebni vinogradniki vinoteko v samostanu uporabljali kot prodajno mesto samo v omejenem obsegu.

Izjeme v skladu s členom 87 Pogodbe ES

(62) Po mnenju zainteresirane stranke vlada dežele Hessen ne more uveljavljati naslednjih trditev, da bi dosegla odobritev njenih finančnih storitev kot združljivo pomoč v skladu s členom 87 Pogodbe ES:

- (a) zgled za zasebno vinogradništvo, ki ga daje družba Hessische Staatsweingüter (očita zainteresirana stranka);
- (b) opravljanje nalog raziskave vinogradništva s strani državnega raziskovalnega inštituta v Geisenheimu (po navedbi zainteresirane stranke se lahko to zgodi tudi v sodelovanju z zasebnimi podjetji);
- (c) nujnost ohranjanja kulturne krajine in predvsem strmih pobočij (po navedbi zainteresirane stranke se v državnih vinogradih v regiji obdeluje samo 20 % vseh strmih pobočij).

IV. PRIPOMBE NEMČIJE

(63) Komisija je 4. aprila 2007 prejela pripombo Nemčije. Pripomba je podobno razčlenjena kot pripomba zainteresirane stranke in vsebuje trditve, ki se nanašajo na štiri področja: vlada dežele Hessen kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu; utemeljenost poslovnega načrta; nastanitev v samostanu Eberbach je v poslovnem načrtu upoštevana; neupoštevnost utemeljitvenih razlogov za združljivost pomoči. Poleg tega daje informacije o prodaji zemljišč nekdanje družbe Landesbetrieb.

Vlada dežele Hessen je delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu

(64) Po mnenju Nemčije je vlada dežele Hessen že pred novogradnjo vinske kleti delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu. Trditve v pripombi zainteresirane stranke so stvarno napačne in pravno neupoštevne. Nemčija za podkrepitev te trditve navaja naslednje:

- (a) dežela Hessen kot edini družabnik GmbH je delegirala zastopnika dežele v nadzornem svetu, kar ustreza ravnanju vsakega zasebnega vlagatelja. Poleg tega je bil v nadzorni svet sprejet zastopnik iz gospodarstva in torej zunanji strokovnjak;
- (b) odločitev o premestitvi centrale in izgradnji nove vinske kleti je bila sprejeta iz gospodarskih razlogov in je temeljila na analizi mogočih strateških pristopov;

(c) vlada dežele Hessen se je ustrezno z načelom vlagateljice v tržnem gospodarstvu ravnala po drugih zasebnih povprečnih in celo vodilnih vinogradih (in ne, kot trdijo zainteresirane stranke, po drugih nedonosnih državnih vinogradih).

(65) Po mnenju Nemčije gospodarski razvoj GmbH ustreza poslovnemu načrtu. V letu 2005 ni bilo posebnih donosov. Načrt prometa je bil presežen za 500 000 EUR. Višje druge poslovne prihodke iz poravnave škode s strani zavarovalnic za škode zaradi poplav so pobrali višji stroški osebja in materialni stroški v zvezi s temi škodami.

(66) Po navedbah Nemčije naj bi poslovni izid za leto 2006 kljub slabi letini v letih 2005 (21 % manj kot v letu 2004) in za leto 2006 (32 % manj kot v letu 2004) ustrezal poslovnemu načrtu.

(67) Na podlagi predloženih podatkov sta bila sklepa, v okviru katerih so bili izplačani prvi obroki za financiranje nove vinske kleti, preklicana in celotni znesek v višini 7,5 milijona EUR odobren kot posojilo Partiarisches Darlehen. Že izplačani zneski so s povratno veljavnostjo pod istimi pogoji vključeni v posojilo. Deželni proračun je bil ustrezno spremenjen.

Poslovni načrt je utemeljen

(68) Po mnenju Nemčije je poslovni načrt utemeljen in temelji na konservativnih realnih predpostavkah. Trditve so podkrepjene z naslednjimi točkami:

- (a) načrtovanje proizvodnje temelji na povprečnih donosih pri povprečnih letinah (upoštevanje dobrih in slabih letin in kala). Načrtovana proizvodnja je pod povprečno proizvodnjo vinogradov v Rheingauu;
- (b) načrtovanje dokupov je utemeljeno. GmbH na podlagi pogodb o zakupu in rabi zemljišč ne dokupi vina, ampak grozdje. Stroški teh dokupov so v poslovnem načrtu popolnoma upoštevani. Tveganje kakovosti in količine natančno ustreza tveganju lastne proizvodnje. Vino, pridelano iz dokupljenega grozdja v okviru pogodb o zakupu in rabi zemljišča, je dovoljeno tržiti pod imenom in blagovno znamko GmbH (lastna polnitev). Da bo nova vinska klet v letih 2007–2010 začasno delno nezasedena, je v poslovnem načrtu upoštevano;

(c) izračun plasmana blaga temelji na primernih osnovnih predpostavkah. Postopno upadanje fiksnih stroškov in povečanje učinkovitosti bo privedlo do prihranka stroškov, ki bi ga bilo mogoče deloma uresničiti že v letih 2005/2006;

(d) kot je preverila družba KPMG, temelji poslovni načrt na realnih in konservativnih osnovnih predpostavkah. Možnost uresničitve poslovnega načrta je potrjena s tem, da Commerzbank da na voljo poslovno posojilo za delno financiranje izgradnje vinske kleti;

(e) naložbe za nadomestitev so v poslovnem načrtu upoštevane kot naložbe v osnovna sredstva in kot amortizacija.

Strošek za nastanitev v samostanu Eberbach je v poslovnem načrtu popolnoma upoštevan

(69) Na podlagi predloženih podatkov prenova samostana Eberbach, ki bo trajala predvidoma dlje kot 25 let, ni namenjena gospodarski podpori GmbH, ampak ohranjanju kulturnega spomenika. GmbH bo prostore najela za nastanitev svoje uprave in vinoteke pod tržnimi pogoji. Pogodba med GmbH in samostanom Eberbach še ni bila sklenjena. Ocenjeni zneski najemnine so v poslovnem načrtu upoštevani.

Utemeljiteni razlogi, ki jih je navedla zainteresirana stranka, so nepomembni

(70) Na podlagi predloženih podatkov financiranje nove vinske kleti ni pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES, ker je vlada dežele Hessen delovala kot zasebna vlagateljica. Trditve, za katere zainteresirana stranka meni, da bi jih lahko dežela Hessen uporabila za utemeljitev morebitne pomoči, za ta primer zato niso pomembne.

Prodaja zemljišč nekdanje družbe Landesbetrieb

(71) Poleg tega je Nemčija obvestila Komisijo, da so bila zemljišča nekdanje družbe Landesbetrieb prodana za 2 959 675 EUR in da je bil izkupiček vrnjen v deželni proračun.

V. OCENA POMOČI

Uporabnost pravil državne pomoči

(72) Družba Hessische Staatsweingüter se ukvarja s proizvodnjo in trženjem vina. V skladu s členom 71 Uredbe Sveta (ES) št. 1493/1999 z dne 17. maja 1999 o skupni ureditvi trga za vino ⁽⁶⁾ je mogoče člene 87, 88 in 89 Pogodbe ES uporabiti za proizvodnjo in trgovino proizvodom, za katere velja ta uredba. Zato je treba obravnavane ukrepe proučiti v zvezi s pravili za državno pomoč.

Izvajanje pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES

(73) Po členu 87(1) Pogodbe ES je državna pomoč ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki z dajanjem prednosti nekaterim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, nezdržljiva s skupnim trgom, če prizadene trgovino med državami članicami.

(74) V skladu s sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti lahko pomoč za podjetje vpliva na trgovino med državami članicami, če je to podjetje dejavno na trgu, ki spada v trgovino znotraj Skupnosti ⁽⁷⁾. Družba Hessische Staatsweingüter se ukvarja s proizvodnjo in trženjem vina in je zato dejavna na zelo visoko konkurenčnem mednarodnem trgu ⁽⁸⁾. Zadevni ukrepi izhajajo iz državnih sredstev (proračuna dežele Hessen) in so selektivni, ker se nanašajo na določeno podjetje. Zato je treba preveriti, ali so zadevni ukrepi družbi Hessische Staatsweingüter omogočili ali ji omogočajo prednost, ki izkrivlja konkurenco in omejuje trgovanje, zaradi česar pomenijo pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES. Pri presoji, ali posamezen ukrep daje prednost, je treba uporabiti načelo vlagateljice v tržnem gospodarstvu ⁽⁹⁾.

Ukrepi pred 31. decembrom 2002:

(75) Preiskava je potrdila, da je dežela Hessen družbi Hessische Staatsweingüter s kritjem izgub zagotovila prednost, in zato sporni ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

⁽⁶⁾ UL L 179, 14.7.1999, str. 1.

⁽⁷⁾ Glej predvsem sodbo Sodišča z dne 13. julija 1988 v zadevi *Francija proti Komisiji* (102/87, Recueil 1988, str. 4067).

⁽⁸⁾ Trgovina z vinom znotraj Skupnosti je zelo obsežna. Približno 20 % celotnega vina, pridelanega v EU25, se proda doma. V letu 2005 je bil obseg trgovine znotraj Skupnosti (EU25) približno 37,1 milijona hl (dotoki) in 38,8 milijona hl (odpreme). V letih 2004/05 je imela Nemčija pri celotni proizvodnji vina EU25 približno 5,5-odstotni delež (vir: Eurostat).

⁽⁹⁾ Glej Sporočilo Komisije o uporabi členov 92 in 93 (sedaj člena 87 in 88) Pogodbe EGS in člena 5 Direktive Komisije 80/723/EGS za javna podjetja v proizvodnem sektorju (UL C 307, 13.11.1993, str. 4).

- (76) Preveriti je treba, ali je bilo mogoče družbo Hessische Staatsweingüter šteti za podjetje v smislu člena 87(1) Pogodbe ES v času, ko jo je vodilo kameralistično gospodarsko vodstvo kot del splošne uprave dežele Hessen (do konca leta 1997) in nato kot družba Landesbetrieb, to pomeni kot ločen del splošne uprave, vendar še vedno brez pravne osebnosti.
- (77) Če država opravlja gospodarsko dejavnost, je v skladu s sodbo Sodišča v zadevi *Komisija proti Italiji* (C-118/85)⁽¹⁰⁾ brez pomena, ali to dejavnost opravlja druga ustanova ali urad, ki spada v državno upravo, da je mogoče to ustanovo ali urad šteti za javno podjetje. Zato ni mogoče sklepati, da je bila družba Hessische Staatsweingüter že pred letom 2003 podjetje v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.
- (78) Komisija ugotavlja, da je obdobje, ki ga je treba upoštevati pri oceni pomoči, obdobje 1995–2002. Poudarja, da so v skladu s členom 15 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES⁽¹¹⁾ pooblastila Komisije v zvezi z vračilom pomoči veljavna največ deset let. Ta rok začne teči z dnem, ko je nezakonita pomoč dodeljena upravičencu. Kakršen koli ukrep glede nezakonite pomoči, ki ga sprejme Komisija ali država članica na zahtevo Komisije, prekine zastaralni rok.
- (79) Komisija je v svoji odločitvi o sprožitvi postopka ugotovila, da je mogoče prvo srečanje med organi dežele Hessen in uradniki GD AGRI 26. januarja 2005 šteti za dogodek, ki je prekinil rok v skladu s členom 15 Uredbe (ES) št. 659/1999.
- (80) Ta predhodna ugotovitev se ne izpodbija niti v pripombi zainteresirane stranke, prejeti po objavi odločitve Komisije o sprožitvi postopka, niti v pripombi Nemčije. Komisija zato še vedno meni, da se je zaradi prvega srečanja med organi dežele Hessen in uradniki GD AGRI 26. januarja 2005 prekinil zastaralni rok.
- (81) Sporno pomoč, ki jo je za neprekinjeno kritje izgub družbe Hessische Staatsweingüter odobrila dežela Hessen, tako sestavljajo pomembna nadomestila za vinarsko dejavnost pod kameralističnim gospodarskim vodstvom v obdobju 1995–1997 (209 520 EUR) in nadomestila za družbo Landesbetrieb v obdobju 1998–2002 (332 339 EUR), ki skupno znašajo 541 859 EUR (glej recital 22).
- (82) Poleg tega je Komisija v dopisu z dne 20. decembra 2006 (C(2006) 6605 konč.) ugotovila, da je družba Betrieb gewerblicher Art dejanski upravičenec preteklih pomoči.
- (83) Po navedbah Nemčije je družba Betrieb gewerblicher Art pravni in gospodarski naslednik deželne podjetja Hessische Staatsweingüter, ker je pravni in gospodarski lastnik osnovnih sredstev družbe Hessische Staatsweingüter, in je zato prava upravičenka preteklih pomoči. GmbH ima od družbe Betrieb gewerblicher Art v najemu nepremičnine, ki jih potrebuje za poslovanje. Najemnina je bila določena na podlagi dveh izvedenskih mnenj o vrednosti zakupa, ki so ju predložili organi dežele Hessen (glej recital 29). Tako Komisija ugotavlja, da so ta osnovna sredstva najeta pod tržnimi pogoji.
- (84) Po mnenju Komisije pa je GmbH, ki je prevzela nadaljnje vodenje vinarske dejavnosti ter prejela gibljiva sredstva in za poslovanje potrebne premočnine družbe Landesbetrieb (glej recital 29), z ukrepi pred 31. decembrom 2002 dobila prednost in jo je zato tudi mogoče šteti za upravičenko preteklih pomoči.
- (85) Dvom, zaradi katerega je Komisija sprožila postopek, in predhodne ugotovitve, navedene v odločitvi o sprožitvi postopka, so bili s tem potrjeni.

Prestrukturiranje vinarske dejavnosti dežele Hessen

- (86) Preiskava je potrdila domnevo Komisije, da dežela Hessen s kapitalskimi vložki v GmbH v vrednosti 1 milijon EUR in nato dodatnih 1,225 milijona EUR ni delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu.
- (87) Po navedbah Nemčije so bila sredstva dana na razpolago pod tržnimi pogoji, ker so pričakovani donosi – kot je potrjeno s Hoffmannovim mnenjem – ustrezali povprečnemu donosu v panogi oziroma so bili celo preseženi, medtem ko KPMG meni, da je poslovni načrt temeljil na konservativnem pristopu načrtovanja.

⁽¹⁰⁾ Recueil 1987, str. 2599.

⁽¹¹⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

- (88) Komisija je ugotovila, da bi se taka ocena nanašala na celotno prestrukturiranje, ker je Nemčija donosnost lastniškega kapitala uporabila za primerjavo in lastniški kapital GmbH odraža vse sprejete ukrepe prestrukturiranja (to pomeni ne samo kapitalskih vložkov, ampak tudi prispevanje sredstev in odpis dolga).
- (89) Zainteresirana stranka v svoji opombi (glej recital 54) navaja, da dežela Hessen pred financiranjem nove vinske kleti ni delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu. V pripombi je med drugim opozorjeno na sestavo nadzornega sveta GmbH, neupoštevanje drugih nedonosnih vinogradov pri primerjavi in dejstvo, da so bila sredstva odobrena brez zahtev glede donosa. Poleg tega je zainteresirana stranka očitala domnevne pomanjkljivosti poslovnega načrta in navedla, da je načrt preveč nestabilen in da v njem niso dovolj upoštevana morebitna nihanja.
- (90) Nemčija v svoji pripombi (glej recital 63) zavrača navedene trditve zainteresirane stranke kot stvarno napačne in pravno neupoštevne.
- (91) Komisija meni, da so podani pomisleki zainteresirane stranke odpravljeni z ugotovitvami Nemčije in da je poslovni načrt utemeljen. Poleg tega se Komisija strinja s stališčem Nemčije, po katerem bi bilo treba za merilo vlagateljice v tržnem gospodarstvu uporabiti druge primerljive, donosne vinograde kot primerjalno merilo (glej recital 64).
- (92) Zato Komisija ugotavlja, da bi bilo mogoče ukrepe dežele Hessen v prid prestrukturiranja GmbH (prispevanje sredstev, odpis dolgov in dva kapitalska vložka) kot take šteti za ukrepe, sprejemljive za vlagatelja, ki deluje pod običajnimi tržnimi pogoji. Vendar meni, da je treba oceniti kapitalske vložke ob upoštevanju vseh sprejetih ukrepov, vključno s kritjem izgub, nastalih pred 31. decembrom 2002, ko je bila vinarska dejavnost vodena kot sestavni del splošne uprave dežele Hessen, ker je GmbH prevzela nadaljnje vodenje te vinarske dejavnosti in jo je mogoče do neke stopnje šteti tudi za upravičenko te pretekle pomoči (glej recital 83) ⁽¹²⁾.
- (93) Komisija meni, da je predvsem odpis dolgov v višini 1 792 000 EUR, ki se je nanašal na obveznosti, ki si jih je nakopičila družba Landesbetrieb do dežele Hessen iz pretekle dejavnosti, služil enakemu namenu kot občasno pokrivanje primanjkljajev pred 31. decembrom 2002. Zato ga je mogoče šteti za naknadno subvencioniranje pretekle dejavnosti.
- (94) Komisija zato meni, da ukrepov prestrukturiranja ni mogoče ustrezno ločiti od ukrepov pred 31. decembrom 2002. S tem ugotovi, da dežela Hessen ob upoštevanju preteklih odobrenih pomoči za tekoče poslovanje vinarske dejavnosti ni delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu, ko je različne ukrepe prestrukturiranja sprejela v prid GmbH (prispevanje sredstev, odpis dolgov in dva kapitalska vložka), in da so ukrepi prestrukturiranja s tem državna pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.
- (95) Dvom, zaradi katerega je Komisija sprožila postopek, in predhodne ugotovitve, navedene v odločitvi o sprožitvi postopka, so bili s tem potrjeni.

Financiranje nove vinske kleti z lastniškim kapitalom

- (96) V zvezi s financiranjem nove vinske kleti z lastniškim kapitalom je preiskava potrdila domnevo Komisije, da dežela Hessen pri dodelitvi posojila Partiarisches Darlehen družbi Hessische Staatsweingüter GmbH ob upoštevanju prejšnjih naložb ni delovala kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu.
- (97) Trditve zainteresirane stranke o domnevnih pomanjkljivostih poslovnega načrta se nanašajo tudi na financiranje nove vinske kleti. Te trditve so bile v pripombi Nemčije zavrjene (glej recitala 58 in 68). V zvezi s financiranjem nove vinske kleti Komisija prav tako meni, da so bili pomisleki, ki jih je predložila zainteresirana stranka, odpravljeni s trditvami Nemčije in da je poslovni načrt utemeljen (glej recital 91), ker je bila v njem upoštevana možnost nihanj donosa in kakovosti ter kala in ker zajema vse potrebne stroškovne elemente (glej recitala 68 in 69). Poleg tega je KPMG preverila poslovni načrt in ga označila kot zelo konservativnega (glej recital 38).
- (98) Nadalje se zainteresirana stranka izreka o dejstvu, da je bil kapitalski vložek dežele Hessen za financiranje nove vinske kleti spremenjen v posojilo Partiarisches Darlehen šele po stikih s Komisijo. Poleg tega po njenih podatkih v poslovnem načrtu niso zajeti stroški v zvezi z upravo in vinoteko družbe Hessische Staatsweingüter. Po mnenju zainteresirane stranke ni mogoče izključiti, da bo navzkrižno subvencioniranje potekalo z nižjimi plačili najemnine.

⁽¹²⁾ V skladu s sodbo Sodišča prve stopnje v zadevi BP Chemicals Limited proti Komisiji (T 11/95, Recueil 1998, str. II-3235) okoliščina, da je javno podjetje svoji odvisni družbi zagotovilo prilive kapitala, ki se štejejo za „pomoč“, ne izključuje a priori možnosti, da poznejši kapitalski vložek izpolnjuje načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu, če je mogoče ta vložek ustrezno ločiti od prvih kapitalskih vložkov in ga ni mogoče šteti za ločeno naložbo (glej točko 170 sodbe). V točki 171 sodbe BP-Chemicals je Sodišče prve stopnje menilo, da časovno zaporedje kapitalskih vložkov, njihov namen in položaj odvisne družbe v času, ko je bila sprejeta odločitev za izvedbo vsake od teh kapitalskih naložb, spadajo med pomembna dejstva za takšno preiskavo.

(99) Nemčija v pripombi navaja, da so bila vsa že izvedena plačila v zvezi z novo vinsko kletjo vključena v posojilo Partiarisches Darlehen in s povratno veljavnostjo podvržena pogojem, ki veljajo za to posojilo (glej recital 67). Poleg tega pojasnjuje, da so izdatki za prostore, najete v samostanu Eberbach za nastanitev uprave in vinoteke družbe Hessische Staatsweingüter, v poslovnem načrtu v celoti upoštevani (glej recital 69). Ocenjeni zneski najemnine so v poslovnem načrtu upoštevani. Komisija zato meni, da je bilo mogoče predložene pomisleke zainteresirane stranke odpraviti s pojasnili Nemčije.

(100) Posojilo Partiarisches Darlehen temelji na 3,7-odstotni letni fiksni obrestni meri in je upoštevano v deležu dobička (za natančen opis pogojev za financiranje glej recitale 41 do 44). Po mnenju Komisije so ti pogoji sprejemljivi tržni pogoji za to vrsto naložbe. Poleg tega Komisija ugotavlja, da je preostalo financiranje izvedeno z bančnim posojilom pod tržnimi pogoji, kar je kazalnik za sposobnost ekonomskega preživetja podjetja.

(101) Komisija zato v svojem dopisu z dne 20. decembra 2006 (C(2006) 6605 konč.) vztraja pri obrazloženem sklepu, da bi bilo mogoče posojilo Partiarisches Darlehen kot tako šteti za odobreno pod pogoji, ki so sprejemljivi za vlagateljico v tržnem gospodarstvu, in kot tako ne bi zagotavljalo prednosti družbi GmbH.

(102) Vendar meni, da financiranja nove vinske kleti ni mogoče ustrezno ločiti od preteklih pomoči, ki jih je prejela GmbH. Nova vinska klet je bila je bila sestavni del načrta prestrukturiranja in jo je treba šteti za nadaljnji ukrep v postopku prestrukturiranja (neposredno po odpisu dolgov in obeh kapitalskih vložkih). Poleg tega iz ukrepov prestrukturiranja, ki jih je sprejela dežela Hessen v prid GmbH, izhaja sedanji gospodarski in finančni položaj GmbH, ki ji omogoča, da za delno financiranje vinske kleti prejme posojilo poslovne banke, in ga je zato treba presojati ob upoštevanju tega ozadja.

(103) Zato Komisija ugotavlja, da dežela Hessen pri financiranju nove vinske kleti z lastniškim kapitalom v višini 7,5 milijona EUR, ki je bilo odobreno kot posojilo Partiarisches Darlehen pod njegovimi pogoji, ob upoštevanju preteklih odobrenih ukrepov prestrukturiranja ne deluje

kot vlagateljica v tržnem gospodarstvu in da je to posojilo Partiarisches Darlehen torej pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

(104) Dvom, zaradi katerega je Komisija sprožila postopek, in predhodne ugotovitve, navedene v odločitvi o sprožitvi postopka, so bili s tem potrjeni.

Izjeme v skladu s členom 87 Pogodbe ES

(105) Prepoved državne pomoči v skladu s členom 87(1) ne izključuje, da je mogoče nekatere vrste pomoči, na podlagi izjem, določenih v odstavkih (2) in (3) istega člena, šteti za združljive s skupnim trgov.

(106) Za sklicevanje na člen 87(2)(a) ali (b) Pogodbe ES ni mogoče trditi, da so zadevni ukrepi socialni ali da so namenjeni odpravljanju škode, ki je nastala zaradi naravnih nesreč. Prav tako ukrepi očitno niso namenjeni za pospeševanje gospodarskega razvoja območij z izredno nizko življenjsko ravno, pomembnih projektov v skupnem evropskem interesu ali kulture oziroma ohranjanja kulturne dediščine. Zato izjem, določenih v točkah (a), (b) in (d) člena 87(3) Pogodbe ES, v tem primeru ni mogoče uporabiti.

(107) Pri uporabi izjem v skladu s členom 87(3)(c) Pogodbe ES lahko Komisija pomoč šteje za združljivo s skupnim trgov, če pospešuje razvoj določenih gospodarskih dejavnosti ali gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

Ukrepi pred 31. decembrom 2002

(108) V skladu z uvodno izjavo 15 Smernice Skupnosti o državnih pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju 2007–2013 ⁽¹³⁾ morajo pomoči, da jih je mogoče šteti za združljive s skupnim trgov, vsebovati spodbujevalno prvino ali od upravičenca zahtevati protistoritev. Enostranske državne pomoči, ki so namenjene le izboljšanju finančnega položaja pridelovalcev, ne da bi kakor koli prispevale k razvoju sektorja, spadajo med pomoči za tekoče poslovanje, ki niso združljive s skupnim trgov.

⁽¹³⁾ UL C 319, 27.12.2006, str. 1.

- (109) Kot ugotavlja Komisija, ni očitno, da bi bilo mogoče družbo Hessische Staatsweingüter pred letom 2003 šteti za podjetje v težavah. Res je, da je znesek 541 859 EUR, ki ga je družba Hessische Staatsweingüter od leta 1995 do leta 2002 prejela od dežele Hessen, pomoč za tekoče poslovanje. To pa vsekakor ne pomeni nujno, da je bila družba Hessische Staatsweingüter podjetje v težavah, ki ne bi bilo sposobno najeti dodatnih denarnih sredstev pod tržnimi pogoji. Poleg tega so bili ukrepi za občasno pokrivanje primanjkljajev priložnostni ukrepi, ki niso temeljili na načrtu prestrukturiranja. Ti ukrepi so bili izvedeni veliko pred odločitvijo o prestrukturiranju. Zadnje pokritje primanjkljaja, ki je zajeto v znesku 541 859 EUR, je bilo v letu 1999 (glej recital 21), medtem ko so se priprave za prestrukturiranje začele šele leta 2001, izdelava načrta prestrukturiranja šele junija 2002, uradna odločba o prestrukturiranju pa je bila sprejeta 10. decembra 2002 (glej opis prestrukturiranja v recitalih 23 do 38 in predvsem recital 28). Zato pokritja primanjkljajev ni mogoče šteti za del postopka prestrukturiranja, ki se je dejansko začel 31. decembra 2002.
- (110) Tudi ta pomoč ni bila povezana z naložbami, izobraževanjem, ustvarjanjem delovnih mest ali zahtevano protistoritvijo upravičenke. Namen pomoči je bil zgolj okrepitev finančnega položaja upravičenke.
- (111) Komisija zato meni, da je ta pomoč pomoč za tekoče poslovanje, ki ni združljiva s skupnim trgom.
- (112) Komisija obžaluje, da je Nemčija v skladu s členom 88(3) Pogodbe ES ni obvestila o tej pomoči, ampak je pomoč uporabila nezakonito.
- Prestrukturiranje vinarske dejavnosti dežele Hessen in financiranje nove vinske kleti z lastniškim kapitalom**
- (113) Ker je bilo ugotovljeno, da je financiranje nove vinske kleti z lastniškim kapitalom ob upoštevanju preteklih odobrenih ukrepov prestrukturiranja pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES (glej recital 103), se ta pomoč v nadaljevanju presoja kot del ukrepov prestrukturiranja.
- (114) Pomoč za prestrukturiranje podjetij v težavah je treba običajno proučiti na podlagi Smernic Skupnosti iz leta 2004 o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah⁽¹⁴⁾. Komisija v skladu z recitaloma 103 in 104 teh smernic kljub temu prouči pomoči, priglašene pred 10. oktobrom 2004, in nepriglašene pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah po smernicah, ki so se uporabljale v času priglasitve oziroma dodelitve pomoči.
- (115) S sklepom vlade z dne 10. decembra 2002 so bili uradno sprejeti ukrepi prestrukturiranja v prid GmbH v ustanavljanju (glej recitale 28 do 33). Ta datum je treba torej obravnavati kot datum dodelitve pomoči. Takrat so se uporabljale Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah iz leta 1999⁽¹⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: Smernice o prestrukturiranju). V poglavju 3.2 teh smernic so navedene posebne določbe o pomoči za prestrukturiranje.
- Upravičenost*
- (116) V skladu z recitalom 30 Smernic o prestrukturiranju je treba podjetje obravnavati kot podjetje v težavah, da bi bilo upravičeno do pomoči za prestrukturiranje.
- (117) V skladu z recitalom 4 Smernic o prestrukturiranju Komisija šteje, da je podjetje v težavah, ko ni zmožno z lastnimi sredstvi ali sredstvi, ki jih lahko pridobi od svojih lastnikov/delnika ali upnikov, ustaviti negativna gibanja poslovanja, ki bi brez posredovanja države ogrozila obstoj podjetja.
- (118) V tem primeru je imela GmbH od ustanovitve v začetku leta 2003 dobro finančno osnovo (glej recital 32). Otvoritvena bilanca pa je že odražala razmere po izvedbi večine ukrepov prestrukturiranja (vložitev sredstev, odpis dolgov in prvi kapitalski vložek). Celo v teh okoliščinah GmbH ne bi bila zmožna z lastnimi finančnimi sredstvi zaustaviti svoje izgube do doseganja predvidenega praga dobička. V poslovnem načrtu iz junija 2002 so bila potrebna nadomestila za kritje potreb po denarnih sredstvih v prvih letih prestrukturiranja ocenjena na približno 4,3 milijona EUR (glej recital 26). Na podlagi spremenjenega osnutka iz septembra 2002 bi bilo potrebnih dodatnih 3,4 milijona EUR (glej recital 27). Kljub relativno visokim lastnim sredstvom GmbH (lastniški kapital v višini skupno približno 7,6 milijona EUR, to je približno 91 % bilančne vsote) podjetje zato po vsej verjetnosti ne bi bilo zmožno pokriti potrebe po denarnih sredstvih do doseganja donosnosti z lastnimi sredstvi. Poleg tega ni verjetno, da bi GmbH za svoje tekoče poslovanje prejela zunanje posojilo brez jamstva dežele Hessen. Ker je bilo dokazano, da prispevki družabnika v okviru ukrepov prestrukturiranja niso bili zagotovljeni pod pogoji, ki bi bili sprejemljivi za vlagatelja v tržnem gospodarstvu (glej recital 94), bi bilo treba sredstva, ki jih je zagotovila dežela Hessen, v teh okoliščinah obravnavati kot sredstva, ki vsebujejo element pomoči in jih ni mogoče uporabiti za dokaz, da bi bilo podjetje zmožno preživeti brez posega države.

⁽¹⁴⁾ UL C 244, 1.10.2004, str. 2.

⁽¹⁵⁾ UL C 288, 9.10.1999, str. 2.

(119) Zaradi tega je mogoče GmbH od njene ustanovitve šteti za podjetje v težavah v skladu z recitalom 4 Smernic o prestrukturiranju.

(120) V skladu z recitalom 7 Smernic o prestrukturiranju na novo ustanovljena podjetja ne pridejo v poštev za pomoč za reševanje in prestrukturiranje, in sicer niti takrat ne, ko so v slabem finančnem položaju. Vsekakor se v skladu z opombo 9 Smernic o prestrukturiranju ustanovitev hčerinskega podjetja, ki prevzame zgolj sredstva in po potrebi obveznosti, ne obravnava kot ustanovitev podjetja na novo.

(121) V tem primeru je bila GmbH ustanovljena 1. januarja 2003 in bi jo tako v času, ko so bili sprejeti ukrepi prestrukturiranja, lahko opredelili kot na novo ustanovljeno podjetje. Seveda so nepremičnine sicer ostale deželi Hessen (vložene v družbo Betrieb gewerblicher Art) in bile dane v zakup GmbH, vendar pa so bila gibljiva sredstva in poslovno potrebne premičnine v vrednosti skupno približno 7,3 milijona EUR ter nekatere kratkoročne obveznosti in rezerve preneseni na GmbH. Zato je mogoče GmbH šteti za hčerinsko podjetje, ki je bilo ustanovljeno zgolj, da bi prevzelo nekatera sredstva in obveznosti družbe Landesbetrieb. Po mnenju Komisije se tako GmbH šteje za izjemo v skladu z opombo 9 Smernic o prestrukturiranju in je torej v skladu z recitalom 30 istih smernic načeloma upravičeno do pomoči za prestrukturiranje.

Vnovična vzpostavitev donosnosti

(122) V skladu z recitali 31 do 34 Smernic o prestrukturiranju je odobritev pomoči pogojena z izvajanjem načrta prestrukturiranja. Načrt prestrukturiranja, katerega rok za izvajanje mora biti čim krajši, mora obnoviti dolgoročno sposobnost preživetja podjetja v razumnem času in na podlagi realističnih predpostavk glede prihodnjih pogojev poslovanja. V načrtu prestrukturiranja je treba predlagati takšen preobrat podjetja, da lahko po zaključku prestrukturiranja samo krije vse svoje stroške, vključno z amortizacijo in finančnimi stroški. Pričakovani donos kapitala mora biti dovolj velik, da prestrukturiranemu podjetju omogoča samostojno konkuriranje na trgu.

(123) V tem primeru je bil za pripravo prestrukturiranja od avgusta do novembra leta 2001 izdelan strateški dokument („Analiza stanja in razvojne možnosti“), ki je predstavljal različne scenarije za mogoč nadaljnji razvoj družbe Staatsweingüter (glej recital 23). Na podlagi tega dokumenta je bil junija 2002 izdelan poslovni načrt za posamezne scenarije. Edini strateški možnosti, ki bi pripomogli k dolgoročni donosnosti družbe Hessische Staatsweingüter, sta bili izgradnja nove vinske kleti na

območju skladišča posestva Steinberg ter prenos uprave in vinoteke v samostan Eberbach. Pri tej možnosti se je izhajalo iz tega, da bi morala dežela prevzeti obveznosti vinarske dejavnosti, nakopičene do konca leta 2002. Naložbeni stroški za novo vinsko klet so bili ocenjeni na skupno 15 milijonov EUR in naj bi bili financirani deloma s prodajo poslovno nepotrebnih zemljišč in deloma s tujim kapitalom. V skladu z osnutkom poslovnega načrta bi bila v poslovnem letu 2006/2007 dosežena prva pozitivna bruto marža družbe Hessische Staatsweingüter in v poslovnem letu 2008/2009 prvi pozitiven denarni tok. Na podlagi spremenjenega tržnega položaja in drugih pogojev je bilo treba septembra 2002 popraviti finančni osnutek, po katerem bi bil donos družbe Hessische Staatsweingüter v primerjavi z osnutkom iz junija 2002 dosežen nekoliko kasneje. S sklepom vlade z dne 10. decembra 2002 se je vlada dežele Hessen odločila za to strateško izbiro (glej recitale 24 do 28).

(124) Poslovni načrt iz septembra 2002 je bil februarja 2003 znova posodobljen (dopolnjen s popolnim načrtom dobička in izgube) in ponovno je bil posodobljen novembra 2003. V poslovnem načrtu iz novembra 2003 se je prvič pojavila pozitivna vrednost EBITDA⁽¹⁶⁾ že v poslovnem letu 2007, prvi pozitivni denarni tok v letu 2010 in dobiček od leta 2014 naprej. Na podlagi predloženih podatkov bi bila po tem finančnem osnutku v letu 2016 ustvarjena več kot 3-odstotna donosnost lastniškega kapitala (ki temelji na rezultatu pred obdavčitvijo), ki bi od leta 2019 dosegala višino več kot 7 %.

(125) Po mnenju Komisije omogoča načrt prestrukturiranja, ki ga je vlada dežele Hessen sprejela decembra 2002, ponovno vzpostavitev dolgoročne donosnosti GmbH v razumnem roku na podlagi realističnih domnev glede njenih prihodnjih pogojev poslovanja.

(126) Kot poleg tega meni, je pričakovani donos kapitala dovolj velik, da prestrukturiranemu podjetju omogoča samostojno konkuriranje. V zvezi s tem se Komisija sklicuje na Hoffmannovo mnenje, ki so ga predložili organi dežele Hessen. V tem mnenju je ocenjeno, da je donos lastniškega kapitala z družbo Hessische Staatsweingüter primerljivih vinogradov približno od 2 % do 3 %. V Hoffmannovem mnenju se ocenjuje, da bi pri prestrukturiranju družbe Weingüter ali pri večjih dolgoročnih investicijah trajalo najmanj 10 in povprečno od 10 do 15 let, da bi bil dosežen prag dobička (glej recitale 35 do 37). Družba KPMG je na podlagi predloženih podatkov preverila poslovni načrt iz februarja 2003 in ga razvrstila kot zelo konservativnega, v smislu najslabšega možnega scenarija (glej recital 38).

⁽¹⁶⁾ Earnings before interest, tax, depreciation and amortization (dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo).

- (127) Poleg tega Komisija meni, da je v načrtu predlagan takšen preobrat podjetja, da lahko po zaključenem prestrukturiranju krije vse svoje stroške, vključno z odpisi in stroški financiranja, ter znova vzpostavi donosnost (glej recital 30(e)).

- (128) Ta načrt prestrukturiranja se torej ujema z določbami v recitalih 31 do 34 Smernic o prestrukturiranju.

Preprečevanje nedovoljenega izkrivljanja konkurence

- (129) V skladu recitali 35 do 39 Smernic o prestrukturiranju je treba sprejeti ukrepe, da se čim bolj ublažijo morebitni škodljivi vplivi pomoči na konkurente, pri čemer se ti ukrepi večinoma izvajajo z omejitvijo prisotnosti, ki jo lahko ima podjetje na trgu ali na trgih po koncu obdobja prestrukturiranja. Če pa je delež podjetja na ustreznem trgu zanemarljiv, potem Komisija izhaja iz tega, da ni nedovoljenega izkrivljanja konkurence (glej recital 36 Smernic o prestrukturiranju).

- (130) Družba Hessische Staatsweingüter je po predloženih podatkih s 190-hektarskim vinogradom največji vinograd v Nemčiji. Obseg prodaje GmbH je bil v poslovnem načrtu iz junija 2002 ocenjen na približno 1 milijon litrov. Po podatkih je družba Hessische Staatsweingüter pred letom 2003 v glavnem gojila sorto rizling. Na ravni EU (EU-25) je bilo v letih 2002/2003 proizvedenega skupno približno 15,6 milijarde litrov vina⁽¹⁷⁾. Delež družbe Hessische Staatsweingüter v tej skupni proizvodnji je znašal manj kot 0,01 %. Po podatkih nemških organov je skupna pridelovalna površina rizlinga v Evropski uniji 26 413 ha (pri čemer ima največji delež Nemčija z 21 197 ha). Delež družbe Hessische Staatsweingüter s 190-hektarskim vinogradom pri celotni pridelovalni površini v Evropski uniji znaša približno 0,7 %. Zaradi tega je mogoče izhajati iz tega, da je njen delež na ustreznem trgu zanemarljiv in da se v tem primeru lahko opustijo predpisani izravnalni ukrepi.

- (131) Komisija pa v skladu z možnostjo, predvideno v recitalu 42(iii) Smernic o prestrukturiranju, vsekakor izhaja iz tega, da družba Hessische Staatsweingüter med obdobjem

prestrukturiranja (to pomeni od poslovnega načrta, posodobljenega v novembru 2003 pa do leta 2014) ne bo prejela dodatnih pomoči.

Pomoč, ki je omejena na nujni minimum

- (132) V skladu z recitaloma 40 in 41 Smernic o prestrukturiranju morata biti znesek in intenzivnost moči omejena na najmanjšo potrebno količino, da se omogoči izvedba prestrukturiranja. Upravičenci do pomoči bodo morali znatno prispevati k načrtu prestrukturiranja na podlagi lastnih virov, tudi s prodajo premoženja, ki ni nujno potrebno za preživetje podjetja, ali na podlagi zunanjega financiranja po tržnih pogojih. Pomoč ne sme biti odobrena v obliki ali obsegu, ki podjetju prinaša presežke gotovine, ki bi se lahko uporabili za agresivne dejavnosti, ki izkrivljajo trg in niso kot take povezane s procesom prestrukturiranja. Pomoč tudi ne more financirati novih naložb, ki niso nujno potrebne za obnavljanje sposobnosti preživetja podjetja. Komisiji je treba dokazati, da je pomoč namenjena samo ponovni vzpostavitvi donosnosti podjetja in upravičencu do pomoči ne omogoča, da med izvajanjem načrta prestrukturiranja poveča svoje proizvodne zmogljivosti, razen če je to potrebno za vzpostavitev donosnosti podjetja in ne izkrivlja konkurence.

- (133) Pri pripravi prestrukturiranja so bile upoštevane tri strateške možnosti, namreč postopna prenova starih prostorov v Eltvillu, izgradnja nove vinske kleti v Eltvillu in izgradnja nove vinske kleti na območju skladišča posestva Steinberg (glej recitale 24 do 26). Komisija priznava, da je bila edina strateška možnost, ki bi pripomogla k dolgoročni donosnosti, izgradnja nove vinske kleti na območju skladišča posestva Steinberg ter prenos uprave družbe Hessische Staatsweingüter in njene vinoteke v samostan Eberbach (glej recital 26). Po predloženih podatkih bi nova klet družbi Hessische Staatsweingütern omogočala proizvodnjo zelo kakovostnega rdečega vina. Zato Komisija meni, da je povečanje proizvodne zmogljivosti, predvideno v načrtu prestrukturiranja, potrebno za vzpostavitev donosnosti podjetja. Poleg tega meni, da je pomoč omejena na najmanjšo potrebno količino, da se omogoči izvedba prestrukturiranja. GmbH je ob ustanovitvi 1. januarja 2003 prejela prva sredstva v višini 1 milijona EUR. Tako je po predloženi bilanci imela na razpolago približno 538 000 EUR gotovine. Prvi pozitivni denarni tok pa bi GmbH po poslovnem načrtu dosegla šele v poslovnem letu 2008/2009. Potrebna nadomestila za kritje potreb po denarnih sredstvih v prvih letih poslovanja GmbH so bila ocenjena na skupno dodatnih od 4,3 do 7,7 milijona EUR. Torej je mogoče ugotoviti, da podjetje kljub prvemu kapitalskemu vložku ni imelo presežka gotovine, ki bi se lahko uporabil za agresivne, tržno izkrivljalne ukrepe, ki niso povezani s postopkom prestrukturiranja.

⁽¹⁷⁾ Vir: Eurostat.

- (134) Nova vinska klet s skupnim investicijskim obsegom približno 15 milijonov EUR, se deloma financira s posojilom Partiarisches Darlehen v višini 7,5 milijona EUR. Preostalo financiranje nove kleti krije poslovno posojilo (glej recital 49). Komisija ugotavlja, da je to poslovno posojilo pomemben lastni prispevek. Določbe v recitalih 40 in 41 Smernic o prestrukturiranju so tako v tem primeru izpolnjene.

Polna izvedba načrta prestrukturiranja

- (135) V skladu z recitalom 43 Smernic o prestrukturiranju mora podjetje načrt prestrukturiranja izvesti v celoti.
- (136) Po mnenju Komisije je ta pogoj izpolnjen. Na podlagi predloženih podatkov je GmbH v prvih letih poslovanja znatno preseгла načrt prodaje in dobička. Po ustanovitvi GmbH in prvih kapitalskih vložkih je dežela izvedla samo še en dodatni kapitalski vložek v višini 1,225 milijona EUR (glej recital 33). Nova vinska klet (ocenjeni naložbeni stroški skupno 15 milijonov EUR) se deloma financira s posojilom Partiarisches Darlehen, ki ga je na razpolago dala dežela, z zagotovljeno fiksno minimalno obrestno mero (glej recitale 40 do 45) in deloma s posojilom poslovne banke (glej recital 49). Upravo in vino-teko je treba preseliti v prostore samostana Eberbach.

Načelo o enkratni pomoči („enkrat in zadnjič“)

- (137) V skladu z recitalom 48 Smernic o prestrukturiranju je pomoč za prestrukturiranje dovoljeno dodeliti enkrat v desetih letih (obračunano od konca obdobja prestrukturiranja ali od ustavitve izvajanja načrta), da podjetja ne bi neupravičeno prejemale pomoči. V skladu z recitalom 49 istih smernic spremembe lastništva podjetja nikakor ne vplivajo na uporabo tega pravila.
- (138) Po mnenju Komisije je načelo o enkratni pomoči v tem primeru izpolnjeno, ker družba Hessische Staatsweingüter v zadnjih desetih letih ni prejela pomoči za reševanje ali prestrukturiranje. Kot je navedeno v recitalu 109, Komisija ni ugotovila, da je bilo treba družbo Hessische Staatsweingüter, ko je bila vodena še kot del splošne uprave in nato kot družba Landesbetrieb, šteti za podjetje v težavah. Nasprotno, občasna kritja primanjkljajev v obdobju 1995–2002 so bila le nedovoljene pomoči za tekoče poslovanje (glej recital 111).
- (139) Zato Komisija meni, da so ukrepi dežele Hessen v prid prestrukturiranja družbe Hessische Staatsweingüter

združljivi z upoštevnimi določbami Smernic Skupnosti iz leta 1999 o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah in torej s skupnim trgov.

- (140) Komisija obžaluje, da Nemčija te pomoči ni priglasila v skladu s členom 88(3) Pogodbe ES, ampak jo je uporabila nezakonito.

VI. SKLEPNA UGOTOVITEV

- (141) Komisija ugotavlja, da je Nemčija ukrepe izvajala nezakonito, saj je družbi Hessische Staatsweingüter v nasprotju s členoma 87 in 88 Pogodbe ES dala pomoč v obliki trajnega pokrivanja primanjkljajev v višini 541 859 EUR. Ta pomoč je dajala prednost tako družbi Betrieb gewerblicher Art kot družbi GmbH. Na podlagi posebnih okoliščin tega primera je mogoče ugotoviti, da je prejeta prednost sorazmerna z vsakokratnim premoženjem podjetja, prevzetim od nekdanje družbe Landesbetrieb Hessische Staatsweingüter.
- (142) Komisija še ugotavlja, da so ukrepi dežele Hessen za prestrukturiranje družbe GmbH državna pomoč, ki je združljiva s Pogodbo ES. –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč v višini 541 859 EUR, ki jo je Nemčija nezakonito dodelila družbi Hessische Staatsweingüter med letoma 1995 in 2002 v nasprotju s členom 88(3) Pogodbe ES, ni združljiva s skupnim trgov.

Državna pomoč, ki jo je Nemčija nezakonito dodelila družbi Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach po letu 2002 v obliki ukrepov prestrukturiranja in v nasprotju s členom 88(3) Pogodbe ES, je združljiva s skupnim trgov.

Člen 2

1. Nemčija zahteva od družbe Betrieb gewerblicher Art in družbe Hessische Staatsweingüter GmbH Kloster Eberbach vračilo pomoči, navedenih v členu 1(1), v pravilnem razmerju s prejeto pomočjo.

2. Znesek vračila vsebuje obresti, ki se obračunajo od izplačila pomoči do njihovega dejanskega povračila.

3. Obresti se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu z določbami poglavja V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽¹⁸⁾.

Člen 3

1. Pomoč iz člena 1(1) se vrne takoj in učinkovito.
2. Nemčija zagotovi, da se ta odločba izvede v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tej odločbi.

Člen 4

1. Nemčija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tej odločbi Komisiji predloži naslednje podatke:

- skupni znesek (glavnica in obresti na terjatev), ki ga je treba izterjati od vsakega upravičenca,
- podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za izvedbo te odločbe,
- dokumente, ki dokazujejo, da je bilo upravičencem naročeno, naj vrnejo pomoč.

2. Nemčija Komisijo obvešča o napredku v zvezi s sprejetimi nacionalnimi ukrepi za izvajanje te odločbe, dokler se vračanje pomoči iz člena 1(1) ne konča. Na jasno zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za izvedbo te odločbe. Predloži tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih za vračilo, ki so jih upravičenci že vrnil.

Člen 5

Ta odločba je naslovljena na Zvezno republiko Nemčijo.

V Bruslju, 20. maja 2008

Za Komisijo
Mariann FISCHER BOEL
Članica Komisije

⁽¹⁸⁾ UL L 140, 30.4.2004, str. 1.